

„Darabjaimat még azok is átérzik, akik nem értenek franciául”

Pierrette Dupoyet Szegeden

Csütörtökön délután a JATE-klubban egy igen eredeti és lenyűgöző előadásban volt része a főként középiskolás és egyetemista diákokból álló közönségnek. Az Alliance Française meghívására Szegedre látogatott Pierrette Dupoyet, aki egy személyben író, rendező és színésznő, hogy egy világméretű turné keretében nálunk is bemutassa „Cote Rimbaud” című darabját. Az előadást kötetlen beszélgetés követte, amelynek során a számtalan díjjal, többek között egy alkotói Oscarral is kitüntetett művész nő készségesen válaszolt a hallgatóság kérdéseire.

– Hogyan támadt az az ötlete, hogy színre vigye egy fiatalon elhunyt költő botrányokkal és rejtélytel teli életét?

– Az iskolákban Rimbaud-ról csak azt tanítják, hogy költeményeit tizenégy és tizenkilenc éves kora között írta, szó esik Verlaine-hez főződő különös kapcsolatáról, és arról, hogy viszonylag korán, harminchétf éves korában halt meg. Pedig az édesanyjához és a nővéréhez írt leveleiből kiderül, hogy ez a rendkívüli fiatal ember élete végén olyan dolgokat élt meg, amiről manapság senki sem beszél. Én is az iskolában hallottam először Rimbaud-ról, és már akkor megragadott a személyisége. Vajon mi készítette arra ezt a hímnévre oly annyira vágyó költőt, hogy tizenkilenc évesen tűzre vessen alkotásait, és mindörökre hátat fordítson a költészetnek? Elsősorban nem is a költőt, hanem az embert kívántam felidézni ebben a darabban.

– A helyszín a Rimbaud család padlása, ahol a poros limlomokat rendezgető szolgáló feleleveníti az egy hónappal azelőtt elhunyt Arthur Rimbaud életútját. Miért választotta ezt a külsős nézőpontot?

– Egy szolgáló, aki egész életét a Rimbaud-háznál töltötte, végigkísérhette Arthur felnevelését, és mindazokat az eseményeket, amelyek haláláig történtek vele. Kritikus, de nem „szakértő” szemmel figyelte a körülötte történő dolgokat. Fontosnak tartottam, hogy mindezeket egy nő szemével láttassam, aki azonban egészen más oldalról szemlélte Rimbaud egyéniségét, mint az édesanyja.

– Darabjai mindig „egyszemélyesek”. Nem érzi magát egyedül a színpadon?

– Nem vagyok egyedül, hiszen ott van velem a közönség! Az előadásaimon általában sikerül

egyfajta „párbeszédet” kialakítanom a hallgató-ággal. Ezt bizonyítja az is, hogy a világ minden táján ugyanazokat a reakciókat váltom ki előadás közben, még ott is, ahol a közönség egy árva szót sem ért abból, amit mondok, például Kenyában, Szenegálban, Libanonban, Szíriában...

– Többek között színre vitte Semmelweis Ignác életét is. Mit mondhat egy híres magyar orvos sorsa a tőlünk oly távoli civilizációknak?

– Ez a darab Céline doktori disszertációja alapján készült. Amikor felhívták rá a figyelmet, nem értettem, mit kezdhetek egy tudományos értekezéssel. De miután beleolvastam, teljesen magával ragadott ennek az embernek a személyisége. Micsoda üldözöttségeket kellett kiállnia, mi mindent kellett átélnie, jóllehet, neki volt igaza! Azt persze magam sem értettem, hogy mit mondhat mindez az afrikai benszülötteknek például. De aztán elmagyarázták nekem, hogy mindaz, amit a higiénia, a kézművészet fontosságáról tanít Semmelweis élete, igen fontos üzenet lehet ezeknek az embereknek.

– Milyen művek foglalkoztatják mostanában?

– Többek között egy Maupassant-mű színrevitelén dolgozom éppen. Rendkívüli egyéniségnek tartom Maupassant-t, aki a lehető legegyszerűbb nyelven tud szólni a legösszetettebb dolgokról is, pedig az emberi lét minden mozzanatát érinti: a szerelmet, a kegyetlenséget, a bűnt, a főszevénységet... Tiszta, egyszerű szavakkal hatol az emberi lélek legmélyére. Van valami időnkívüli, mindenkire szóló abban, amit mond. Nagyon remélem, hogy jövőre a szegedi közönségnek is bemutatnom az új darabomat.

GÉCSEG ZSUSZANNA

Bemutatták a Traviatát

Tegnap este bemutatták Verdi *Traviata* című operáját a Szegedi Nemzeti Színházban. A Bor József rendezte előadás díszleteit Varga Máttyás, jelmezeit Vágvölgyi Ilona tervezte. Violetta Vámosy Éva, Alfrédot Gulyás Dénes, Germont Györgyöt Gyimesi Kálmán, Flórákat Szonda Éva, Gaston Kovács Hegedűs István, Douphol bárót Andrejcsik István, D'Obigny márkát Altörjaj Tamás, Grenvil doktort Szakály Péter, Aninát Erdélyi Erzsébet, az inast Piskolti László, a komornyikot Gyuris Imre, a küldöncöt Rácz Imre énekelte. A karigazgató Gyüdi Sándor, a koreográfus Dévényi Edit, az előadást Acél Ervin vezényelte. A további szereposztások vasárnap és kedden este mutatkoznak be.

„Játszani is engedd!”

Magánóvoda Szegeden

A textilművek óvodájának felső szintjét vette bérbe a márciusban nyitó magánóvoda számára Müller Ferenc vállalkozó. Müller úrnak szakmája szerint semmi köze a pedagógiához, így az ő feladata a pénzügyi ügyek intézése, a gazdasági háttér biztosítása.

– Van más vállalkozásom, aminek nyereségéből finanszírozom az óvoda működését – kezdte a menedzser –, hisz bármennyire is borsos összeget – havi 10 ezer forintot – fizetnek a szülők, ez nem fedezi a költségeinket. Kalkulációim szerint anyagi haszonról nem is álmodhatok, csak erkölcsi nyereségről, mert olyan körülményeket, feltételeket és légkört biztosítunk a gyerekeknek, amelyet az állami óvodák – az objektív és szubjektív okok miatt – nem képesek nyújtani. Tömören és hivatalosan fogalmazva: az államinál magasabb színvonalú szolgáltatást adunk.

Ennek alátámasztására Müller úr előbb a formai különbségeket sorolta:

– A berendezés valamennyi darabja és a játékok zöme természetes anyagból, fából készült. Az étlapon reformtáplálékok szerepelnek, sok-sok gyümölcs és zöldség. A kicsikért minden reggel mikrobusz megy a szülő által óhajtott időpontban, s délután ugyancsak mi szállítjuk haza őket. A felvenni szándékozott 28-30 gyereket két csoportra osztjuk, így a két szakértő és gyakorlott óvónő maximum 15-15 gyerekkel foglalkozik. A német–angol szakos tanárunk egész nap a

Száz éve született Koltay-Kastner Jenő

A magyar italianisztika nagy alakja, Koltay-Kastner Jenő száz esztendővel ezelőtt, 1892. február 15-én született. Egész életével, tudományos munkásságával, oktatói tevékenységével példászerűen járult hozzá a két nemzet, az olasz és a magyar művelődését összekötő híd építéséhez.

A József Attila Tudományegyetemre 1940-ben került a pécsi egyetemről; a Római Nyelvek és Irodalmak Tanszéket vezette, dékán, s rövid, de nehéz időben, rektori tisztséget is betöltött. Volt vendégprofesszor a római egyetemen, szerkesztett számos tudományos folyóiratot. Legfőbb kutatási területei: az olasz irodalomtörténet, az olasz–magyar irodalmi és történeti kapcsolatok, a Kossuth-emigráció Olaszországban. Különösen közel állt szívéhez az „újászületés” kora, a reneszánsz; de tudása, kutatásai roppant széles körben fogták át az egész olasz filológiát. Az irodalom, a nyelvészet, a történelem tudományában egyaránt maradandót alkotott. Magyar–olasz szótárát a köznapi szóhasználatban a szerző vezetéknévén emlegetik („a Koltay-Kastner”) mindazok, akik a magyar és olasz nyelvvel, kultúrával foglalkoznak.

A Szegeden közmegebecsülésnek örvendett professzor 1985-ben hunyt el, halála után tisztelői, volt kollégái az Acta Romanika egyik kötetét szentelték emlékének, amelyben a reneszánsz eszméinek, eszményeinek és képeinek szentelt írásokat gyűjtötték össze. Születésének centenáriuma az Egyetemi könyvtár dokumentumok, könyvek segítségével kiállításon mutatja be munkásságát.

Vajon magabiztosabbak, kiegyensúlyozottabbak, életrevalóbbak lesznek-e felnőttek azok a gyerekek, akik Szeged első, különleges szolgáltatásokat nyújtó magánóvodájában ismerkednek az intézményes neveléssel? A kérdésre válasz évtizedek múlva adható.

Egy azonban már most bizonyos: a szerencsés „harmincak” nem tapasztalják meg túl korán az állandó korlátozást, az agyonszabályozást, nem kisiskolába járnak kisdudó helyett, hisz itt játszani, szárnyalni, az életet próbálgatni is engedik majd őket.

gyerekekkel lesz, így a nyelveket játékosan, a gyerekek életkorához igazodóan, a szituációk adta lehetőségeket megragadva és kiaknázva taníthatják. A három főállású pedagógus mellett részfoglalkozású testnevelő tanár – aki úszást és testtartásjavító tornát oktat –, valamint gyermekorvos – aki hetente két alkalommal vizsgálja meg a gyerekeket – vesz részt a csapatmunkában.

Ez eddig a külső, ami igen tetszetős. A belső, amiről Vargáné Kopornyik Zita pszichológus, a módszertani program kidolgozója beszélt, ugyancsak szülői szívet melengető.

– A nyugat-európai, alternatív óvodai nevelési módszereket – közülük is főleg a Stöcker-módszert – adaptáljuk a hazai kultúrára. Ennek lényege, hogy az óvodában családi

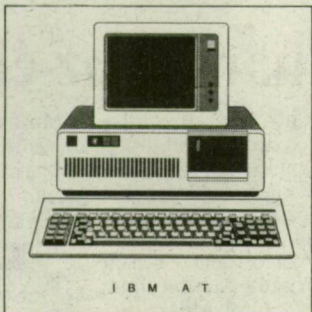
légkörben, meglehetősen nagy szabadságban tölthetik napjait a gyerekek. Kipróbálhatnak vágyaik szerint sok mindent, nem kell vezényszóra, parancsra – a szó átvitt értelmében is – sorban állniuk. Ez persze nem jelent anarchiát, pusztán a cselekvés szabadságát. Nálunk nem lesz kötelező azt és addig csinálni, amit és ameddig az óvónő engedi. Ha például egyikük szívesebben lapozgatna mesekönyvet egész délelőtt, akkor hagyjuk eme kedvtelésének hódolni, s nem kényszerítjük a többiekkel játszani. Ha nem akar, mert nem tud délután aludni, akkor nem kell csukott szemmel a sziesztát végigfeküdni, hanem játszogathat csendben kedvére. A foglalkozások között nem lesz elvágtatás határ, folyamatos az átmenet. A napi- rend igen laza, és a gyerekektől függ, hogy az óvónő hogyan alakítja, módosítja a programot. Ha a gyerek kis korban – a felnőtt őrző tekintete mellett, de mégis szabadon – kipróbálhatja, kutathatja lehetőségei, képességei határait, akkor nagy biztonságra, reális önértékelésre tesz szert. Arra törekszünk: minél több olyan programot szervezzünk, amely lehetővé teszi, hogy az életben, a saját élményeik alapján szerezzék meg az ismereteket. A többi között ezért is tervezünk sok kirándulást, óvodán kívüli programot, kezdve a falusi dísznővágástól a veteményeskert művelésén át a játékkészítéssel. Azt szeretnénk, ha a gyerekek reggelente úgy éreznék, amikor hozzánk indulnak, hazamennek.

Mire lehet felhasználni a számítógépet?

A Szofi Bt. szakembereivel folytatott beszélgetésünk egy hete ott fejeztük be, hogy miért érdemes a számítástechnikával foglalkozni. De egyáltalán, milyen szakterületeken használhatók a számítógépek?

– Jelentős, de nem túl izgalmas felhasználási terület az adatfeldolgozás, érdekesebb és egyre szélesebb körben alkalmazott terület a folyamatirányítás és a szerkesztő, nyomdai rendszerek, a telekommunikáció. Talán a legizgalmasabbnak, és ma még egy kicsit misztikusnak tekinthető kutatási-alkalmazási terület az ún. mesterséges intelligenciák, illetve a szakértői rendszerek, ahol is az emberi gondolkodás modellezhetősége az igazi probléma. Persze, sokkal egyszerűbb felhasználási területek is vannak. Ilyen a szövegszerkesztés, táblázat és adatbáziskezelés is. Ezek a területeken dolgozók már nem számítástechnikusok, hanem üzletemberek, adminisztrátorok, közgazdászok, bölcsészek. Természetesen az alkalmazások köre robbanásszerűen bővül, így a fenti felsorolás közel sem mondható teljesnek.

– Gondolom, mi is ez az utóbbikkal fogunk foglalkozni.

MI AZ, HOGY ADATBÁZISKEZELÉS?

– Adatbázisnak egy megfelelően strukturált nagy tömegű adathalmazt értünk. Tegyük fel, hogy ön nyit egy könyvesboltot, és könyveinek szerzőjét, címét, árát és más adatait számítógépen tárolja. Hasonlóképpen, a visszajáró ügyfeleinek címét, érdeklődését és esetleges megrendelését is. Az ilyen típusú, logikai kapcsolatban lévő adatárakat nevezzük adatbázisnak. Az adatbáziskezelés, durván szólva, azt jelenti, hogy ebben az adattárban kereshet, módosíthat, adatokat vihet fel, listákat, statisztikákat készíthet. Ha névre szóló körlevelet szeretne készíteni, akkor a szövegszerkesztőt és az adatbázis-kezelőt együttesen kell használnia. Ha könyvelést akarja a gépre vinni, akkor

megint csak az adatbáziskezelő segíthet. Gazdasági elemzések, kalkulációk támogatója a táblázatkezelő. Egyébként az ön újságjának tördelését is számítógépes rendszer segíti.

– Ha jól értem, akkor az adatbázis-kezelés, szövegszerkesztés, és a többi, már laikusok által is művelhető?

– Pontosan így van. Ma Magyarországon programozók kezelnek olyan programokat, amelyet az adminisztrátornak, könyvelőnek, közgazdásznak, orvosnak kellene kezelnie, sőt létrehozni. Hiszen már programgyártó programok is léteznek. Cégünknel számos tanfolyam-konstrukcióban folyik az oktatás, kezdve az alapoktól a felsőfokig. A tanfolyamok ideje az egy hónaptól a három évig terjed.

– Szerintem kezdjük a tanulást a szövegszerkesztéssel, hiszen akkor a cikkeimet is szövegszerkesztővel írhatom.

– Ahhoz, hogy ezt megtegyük, meg kell ismerkednünk a számítógép felépítésével és az operációs rendszerrel. Szerintem ezzel kellene folytatnunk.

– Rendben, akkor egy hét múlva találkozunk.

FOTÓ: SCHMIDT ANDREA